

ผลของการ เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการทอมทเรียนและการ เสริมแรง
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและพฤติกรรม
การร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า

นางสาวกรวรรณ กั้นยะพงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-566-5

011837

EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING BY USING A JIGSAW TECHNIQUE AND
REINFORCEMENT ON ACADEMIC ACHIEVEMENT AND COOPERATIVE BEHAVIORS
IN THE CLASSROOM OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS

Miss Korawan Kanyapong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการตอบทเรียนและการเสริมแรงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า

โดย นางสาวกรวรรณ กัญยะพงศ์

ภาควิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)
รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการเสนอวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิไล ฤทธาควานนท์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณราย ทวียะประภา)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นรินทร์ แสงสวัสดิ์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการทบทวนเรียนและการเสริมแรง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า

ชื่อนิสิต นางสาวกรรพรณ กัญะพงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต

ภาควิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2528 29

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาว่าการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการทบทวนเรียนและการเสริมแรง จะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียนได้หรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพญาไท กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2525 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนห้องละ 42 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง กลุ่มควบคุม 1 ห้อง กลุ่มทดลองเรียนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการทบทวนเรียน พร้อมทั้งได้รับการเสริมแรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนกลุ่มควบคุมเรียนวิชาเดียวกันด้วยวิธีการเรียนตามปกติ เป็นเวลา 5 สัปดาห์ หึ่ง-สองกลุ่ม โดยมีครูผู้สอนคนเดียวกัน และใช้อุปกรณ์การสอนชุดเดียวกัน ในการเรียน แต่ละครั้งมีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบกัน ทั้งในระยะพื้นฐาน ระยะการทดลอง และระยะติดตามผล ในรูปของตาราง กราฟ และการทดสอบค่าที (t-test) เมื่อเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียน มีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดจุดประสงค์ประจำหน่วยการเรียน และนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ด้วยการใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค
การคอบทเรียน และได้รับการเสริมแรงกับนักเรียนที่เรียนตามปกติ ไม่มีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน
แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการคอบทเรียนและได้รับการเสริมแรง มีพฤติกรรมการ
ร่วมมือในชั้นเรียน มากกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ($p < .05$)

materials. In each session of study during the baseline, treatment and follow-up periods, the cooperative behaviors in the classroom of both groups were observed and recorded for comparison in forms of table and graph, and for analysis by means of t-test. The achievement test in the objectives of each study unit was administered to the subjects at the end of each study unit. The obtained achievement scores of both groups were analyzed by means of t-test.

The results indicated that there was no significant difference in the achievement in life experience subject of Prathom Suksa Five students between the experimental group and the control group, and that the cooperative behaviors in the classroom of the experimental group was found significantly higher than that of the control group ($P < .05$).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือเป็นอย่างมาก จากผู้มีพระคุณหลายท่าน

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คุณอรุณศรี จิตต์แจ่ม คุณรุ่งเรือง สุชาภิรมย์ และคุณสุรางค์ โทษิตฤกษ์วงศ์ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้ให้ความสนับสนุนและกำลังใจในการศึกษาต่อ ณ ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขออ้อมรำลึกถึงพระคุณของครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ตั้งแต่ปฐมวัยเป็นต้นมา รวมทั้งคุณอาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้อันมีค่ายิ่ง ทั้งต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ การดำรงตนให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และการทำงานให้เกิดประโยชน์แก่สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ดร.นงราม เศรษฐพาณิชย์ คุณสุภาพร โกวเฮงกุล และคุณวัฒนา อาทิตย์เที่ยง ที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ โรงเรียนพญาไท กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ผู้วิจัยได้ใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ไทบุญย์ จำนวนิจ ที่ได้ช่วยสอนนักเรียนในการทดลองเป็นอย่างดี

และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สามารถสำเร็จลงได้เลย ถ้าหากความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ ชาวจิตวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณวรวดี จิระชุกติโรจน์ คุณอุบล สานิตะกร คุณกษมา พึ่งพา คุณอุบล วุฒิสานิต และคุณวิศสุณี แทนประเสริฐสุข รวมทั้งกำลังใจจากคุณแม่ พี่ชาย และน้องสาว ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

กรวรรณ กั้นยะพงศ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฅ
รายการภาพประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ปัญหาในการวิจัย.....	25
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	25
สมมติฐานการวิจัย.....	25
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	26
ขอบเขตการวิจัย.....	27
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	28
2 วิธีดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูล.....	29
กลุ่มตัวอย่าง.....	29
การออกแบบวิจัย.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การเสนอผลการวิจัย.....	35

บทที่

3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4	การอภิปรายผลการวิจัย.....	45
5	สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	50
	ผลการวิจัย.....	52
	ข้อเสนอแนะ.....	52
	บรรณานุกรม.....	54
	ภาคผนวก.....	71
	ประวัติผู้วิจัย.....	99

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบโครงสร้างของเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันแบบต่าง ๆ.....	11
2	คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากลุ่ม- สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม.....	37
3	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.) ของคะแนน จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และผลการทดสอบค่าที (t-test).....	38
4	จำนวนช่วงเวลาเฉลี่ยที่นักเรียนทำพฤติกรรมความร่วมมือในชั้นเรียน เปรียบเทียบกับจำนวนช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรมทั้งหมด และ อัตราการย่อยละของการเกิดพฤติกรรมความร่วมมือในชั้นเรียนใน การสังเกตแต่ละครั้ง.....	40
5	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.) ของอัตรา การเกิดพฤติกรรมความร่วมมือในชั้นเรียน ของกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม ในระยะพื้นฐาน ระยะการทดลอง และระยะติดตามผล และผลการทดสอบค่าที (t-test)	43

รายการภาพประกอบ

ภาพที่

หน้า

- 1   กราฟเปรียบเทียบอัตราการย่อยสลายของการเกิดพฤติกรรมความร่วมมือ
         ในชั้นเรียนของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม..... 42